

Tehniline kirjeldus

1. Taustakirjeldus

Laste- ja perede arengukava aastateks 2012-2020 lõi arengusuunad Eesti asendushoolduses ning tõstis esile perepõhist asendushooldust pakkuvate perede tähtsust. Vastavalt strateegiadokumentidele „Asendushoolduse kontseptsiooni alusanalüüs“ (2013)¹ ja „Vanemliku hoolitsuseta laste asendushoolduse poliitika roheline raamat“ (2014, edaspidi asendushoolduse roheline raamat²) kavandati rida asendushoolduse tegevusi, eesmärgiga parandada perepõhise asendushoolduse kvaliteeti ning vähendada asendushoolduse teistele vormidele ümberpaigutatud laste arvu. Hooldus, eestkostja- ja lapsendajaperedele on tugiteenuseid pakutud Euroopa Liidu Struktuurifondide 2014-2020 programmiperioodist ESF toetuse andmise tingimuste (TAT) „Asendushoolduse kvaliteedi tõstmine“ raames.

Laste – ja perede arengukava aastateks 2012-2020 jätkudokumentiks on Heaolu arengukava 2023-2030³. Nimetatud dokumendi eesmärgiks on Eesti on riik, kus inimesed on hoitud, ebavõrdsus ja vaesus väheneb ning toetatud on kõikide pikk ja kvaliteetne tööelu. Heaolu arengukava esimene alaeesmärk on lapsed ja pered ning valdkonna ühe eesmärgina on välja toodud asendushooldust vajavatele lastele asutuste asemel peres kasvamise võimaluste tagamine ja asendushoolduselt elluastuvate noorte vajaduspõhine toetamine. Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021-2027 meetme 21.4.7.9 „Lastele ja peredele suunatud teenused on kvaliteetsed ja vastavad perede vajadustele“ raames on kehtestatud toetuse andmise tingimused (TAT) „Laste ja perede toetamine“. TATI üheks tegevuseks on asendus- ja järeelhooldusteenuse kvaliteedi parandamine ja mitmekesistamine ning perepõhise hoolduse arendamine.

2022. aasta lõpu seisuga oli Eestis asendushooldusel kokku 2319 isikut: asenduskodus ja perekodus kokku 762 last, hooldusperes sh perekonnas hooldamisel 154, lisaks kasvas eestkostja perekonnas 1403 last. 2022. aastal lapsendati uude perre 20 last⁴.

Positiivse trendina on perest eraldatud laste arv vähenenud. Laste perest eraldamise korral on oluline pakkuda neile võimalikult peresarnast kasvukeskkonda. Siin on eesmärk perepõhisele asendushooldusele suunamiste osakaalu suurendamine ning pikemas perspektiivis sellise olukorrani jõudmine, kus lapsi asutustesse enam ei paigutata.

Pilootprojekti raames alates 2020. aastast katsetatav kriisihoiduspere teenus on pakkunud väikesele arvule hädaohus olevatele lastele perest eraldamisel perepõhist alternatiivi turvakodule. Kriisihoiduspere teenusele paigutatud laste arengule on stabiilne ja toetav perekeskkond avaldanud positiivset mõju. Kriisihoiduspere vahesuse tõttu tagatakse jätkuvalt lapse perest eraldamisel lapse esmavajaduste rahuldamine enamasti institutsionaalse teenuse – turvakodu – näol. Vajadus kriisihoiduspere teenuse jätkuvaks arendamiseks ja osakaalu suurendamiseks

¹ https://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/Lapsed_ja_pered/ahk_alusanalys_dets_2013.pdf

² https://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/Lapsed_ja_pered/Asendushooldus/ah_rr_dets_2014.pdf

³ <https://www.sm.ee/heaolu-arengukava-2023-2030#heaolu-arengukava-20>

⁴ Hoolekandestatistika 2022. Allikas: SKA register jaanuar 2023 andmed

institutsionaalse teenuse arvelt on selge.

Lastekaitseeaduse (LasteKS) § 32-33 alusel eraldatakse hädaohus olev laps kohaliku omavalitsuse või Sotsiaalkindlustusameti otsuse alusel perekonnast ja määratakse tema viibimiskoht ning vajaduse korral lapse ja vanema suhtluskord kuni 72 tunniks alates lapse perekonnast eraldamisest. Sotsiaalhoolekandeseaduse (edaspidi SHS) § 33 lg 1 p 1 kohaselt korraldab ja tagab kohalik omavalitsus (edaspidi KOV) lapsele turvakoduteenuse osutamise, mille raames tagatakse lapse esmavajaduste rahuldamine ja kriisiabi. Kuna turvakoduteenust osutatakse vähestes Eesti kohalikes omavalitsustes, puudub sageli võimalus lapse ajutiseks hooldamiseks tema kodukoha läheduses. Seetõttu on osa lapsi paigutatud oma kodukohast kaugemale turvakodu vms ajutisele teenusele, mille tagajärjel on laps pidanud vahetama õppeasutust jms. Samuti võib see osutada takistuseks lapsel vanemate jt lähedastega suhtlemisel. Lapse kodukoha läheduses asuva kriisihoolduspere teenusega on võimalik selliseid probleeme vältida.

Asendushooldusele paigutatud lapsed on emotsionaalselt tundlikumad. Iga asendushooldusel olev laps on eriline ja tal on oma lugu, kuid igaühel neist on kaotuse kogemus, mistõttu kõik asendushooldusel viibivad lapsed vajavad rohkem tuge ja tähelepanu. Osa asendushooldusel olevatest lastest on komplekssete erivajadustega. Sageli kasutatakse nende laste kohta väljendit „käitumishäiretega laps“, kuigi selline määratlus on liiga üldistav. Selleks et midagi muuta, on oluline mõista „teistsuguse või normist kõrvale kaldunud käitumise“ põhjuseid ehk probleemi sisu.

Mitmel puhul on käitumisprobleemid üks märk, et probleem on olemas, kuid tegu pole põhjuse, vaid tagajärjega. Tuleb mõista, et just need lapsed on oma elus kokku puutunud ühe või mitme traumeeriva sündmusega (hooletusse jätmise, väärkohtlemise kogemus vm). Selle asemel et kasutada nende laste kohta mõistet „käitumishäiretega lapsed ja noored“, on enam kasu täpsematest ja probleemi sisu kirjeldavatest mõistetest, näiteks „kiindumushäiretega lapsed ja noored“ või „koostoimimishäiretega lapsed ja noored“. Kiindumusega seotud probleemidele viitamine näitab, et tegeleda tuleb lapse ja noore kogemuste ning tema arusaamadega erinevatest suhetest. Mõiste „koostoimimishäire(te)ga lapsed ja noored“ aga võtab luubi alla sotsiaalsed suhted, mis on tekitanud või hoiavad alal problemaatilist olukorda. See mõiste viitab, et abistamiseks tuleks pöörata tähelepanu eelkõige koostoimimisele ja sotsiaalsete suhete toimimismustritele. Sageli on koostoimimishäirete põhjus seni kogetud suhted, mis on olnud lapsele või noorele alandavad, karistavad või vähe hoolivad. Tõsise kiindumussuhte- ja koostoimimishäiretega laste ning noorte puhul räägitakse sageli, et neil on ebapiisav sisemine korrastatus või nõrk mina-tunne. Neile on iseloomulik pendeldamine lähedusvajaduse ja hülgamis- või hoopis kontrollimishirmu vahel. Neil on raske hallata ja ühildada erinevaid ning vastuolulisi tundeid. Nad on liialdatult impulsiivsed ja nende isiksuse arengu tase on vastuolus nende tegeliku vanusega (E. Larsen, 2016: 19)⁵.

Kirjeldatud laste probleem pole nende käitumine. Nendel lastel on keeruline toime tulla iseenda ja sotsiaalsete oludega enda ümber, nende olemisviis tekitab järjest suuremaid probleeme. Mõned nendest lastest ei suuda või ei oska funktsioneerida ühiskonna jaoks aktsepteeritaval ja heaks kiidetud viisil, neil on raske kohaneda kollektiivis (asenduskodus, koolis), nad vajavad personaalset tähelepanu ning nn terapeutilist lähenemist, mis toetab nende edasist toimetulekut.

---

⁵ Erik Larsen „Miljööteraapia laste ja noortega“

Vajadus erihoiduspere teenuse järele tuleneb asjaolust, et täna on vähe võimalusi pakkuda perepõhist asendushooldust spetsiifilisema ja suurema hooldusvajadusega lastele ning need lapsed kasvavad peamiselt asenduskodus. Samas puudub asenduskodu töötajatel sageli vastav ettevalmistus ja väljaõpe. Tagajärjeks on töötajate raskused lapsega toimetulemisel ning need lapsed kolivad ühest asenduskodust teise, mis muudab laste olukorra aina keerulisemaks. Samas vajavad need lapsed institutsionaalse grupihoolduse asemel pigem individuaalset lähenemist ja suunatud tuge kindlalt hooldajalt. Erihoolduspere teenuse osutamine eeldab spetsiifilisema ja suurema hooldusvajadusega asendushooldust vajavatele lastele teenuse osutamiseks spetsiaalset ettevalmistust ja väljaõpet ning rohkem aega lapsega tegelemiseks ning tema toetamiseks.

Pilootprojekti raames on erihoiduspere teenus pakkunud perepõhist asendushooldust lastele ja noortele, sh noortele, kes potentsiaalselt oleks Kinnise lasteasutuse teenusele suunatud. Erihoolduspere on pilootprojekti raames olnud kõrge hõivatusena ja vajadus teenuse järele on suur.

Hanke teel otsib Sotsiaalkindlustusamet Täitjat (edaspidi Teenuse korraldaja) aastaks 2023-2024, kes korraldaks kriisihoiduspere teenust ja erihoiduspere teenust ja pakuks kriisihoidusperele ja erihoidusperele järjepidevat ja süsteemset tuge teenuse osutamisel.

1.1. Mõisted

Asendushooldus – lapse hooldamine ja kasvatamine väljaspool tema bioloogilist perekonda: lapse paigutamine eestkostja perekonda või asendushooldusteenusele suunamine (hoolduspere, perekodu, asenduskodu) ning lapsendamine. Asendushooldus (edaspidi AH) peab olema lapse parimates huvides ning valitud hoolduse vorm peab vastama individuaalsetele vajadustele (Asendushoolduse Roheline raamat, 2014).

Asendushooldusteenus – kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatav sotsiaalteenus, mille eesmärk on pika- või lühiajaliselt lapse heaolu ja õiguste tagamine, lapsele tema põhivajaduste rahuldamiseks peresarnaste elutingimuste võimaldamine, lapsele turvalise ja arenguks soodsa elukeskkonna loomine ning lapse ettevalmistamine võimetekohaseks toimetulekuks täisealisena (SHS, § 45⁵ lg 1).

Perepõhine asendushooldus – lühi- või pikaajalise hoolduse korraldus, mille puhul laps on paigutatud peresse, mille vanem(ad) on valitud ja ette valmistatud asjakohast hooldust pakkuma. Perepõhise asendushoolduse vormid on asendushooldusteenus hoolduspere, eestkoste määramine ja lapsendamine.

- **Asendushooldusteenus hoolduspere** – lapse hooldamine peres, kelle liikmete hulka ta ei kuulu ning mis toimub kohaliku omavalitsuse ja hoolduspere (edaspidi HP) vahel sõlmitud kirjaliku lepingu alusel.
- **Eestkoste määramine** – lapsele, kelle kummalgi vanemal ei ole esindusõigust, määrab kohus eestkostja. Eestkostja ülesanne on eestkostetava lapse seaduslik esindamine ning eestkostetava isiku ja vara eest hoolitsemine oma ülesannete piires.
- **Lapsendamine** – toimub perekonnaseaduse alusel kohtu otsusega. Lapsendamise tulemusel tekivad lapsendaja ja lapsendatu vahel samad õigused ja kohustused, mis bioloogilise lapse sünni korral.

Asutusepõhine asendushooldus – asendushooldusteenuse osutamine perekodus või asenduskodus.

- **Asendushooldusteenus perekodus** – teenuse osutamine kuni kolme perevanemaga peres, kus on samal ajal kuni kuus last.
- **Asendushooldusteenus asenduskodus** – teenuse osutamine kasvatajatega peres, kus on samal ajal kuni kuus last.

Käesoleva hanke raames osutatavad kriisihoiduspere teenus ja erihoiduspere teenus kuuluvad perepõhise asendushoolduse vormide hulka.

Pere ettevalmistusperiood – periood, mil pere osaleb hindamisprotsessis ja kohustuslikes ettevalmistustegevustes.

Valmisolekuperiood - periood, mil pere on Sotsiaalkindlustusameti (edaspidi SKA või tellija) poolt hinnatud sobivaks, on sõlminud koostöölepingu teenuse korraldajaga ning pere on valmis kriisihoiduspere (edaspidi KHP) või erihoiduspere (edaspidi EHP) teenust osutama, kuid ei osuta hetkel lapsele KHP või EHP teenust.

Teenuse osutamise periood - pere on sobivaks hinnatud, on sõlminud koostöölepingu teenuse korraldajaga ja osutab vastavalt KHP või EHP teenust.

Teenuse korraldaja – asendushooldusteenuse või asendushoolduse tugiteenuste osutamise kogemusega juriidiline isik, kes esitab käesolevas hankes pakkumuse ja kes asub eduka pakujana hankelepingu alusel osutama teenust. Teenuse korraldaja korraldab kriisihoiduspere ja erihoiduspere teenuse osutamist.

2. Teenuste kirjeldus

2.1. Kriisihoiduspere teenuse eesmärk ja sihtrühm

2.1.1. Kriisihoiduspere teenuse eesmärgiks on tagada nii vanema nõusolekul kui ka kriisi- või muu ootamatusse olukorda sattunud, sh perekonnast eraldatud lapsele ajutine perepõhine hooldus, heaolu ja turvalisus võimalusel tema kodukoha lähedal. Vanema nõusoleku korral paigutades tuleb järgida SHS § 45⁵ lg 3 p 2 ja lg 4. Kriisihoiduspere teenuse osutamise maksimaalne aeg on 90 kalendripäeva. Vajadusel saab lapse paigutuse perioodi KHPs pikendada üle 90 kalendripäeva kuni lõpliku kohtuotsuse saabumiseni; pikendamine toimub ainult SKA eelneval kooskõlastamisel.

2.1.2. Teenuse sihtrühmaks on laps, kes vastab kõigile järgnevatele tingimustele:

2.1.2.1. hädaohus olev laps - laps, kes on oma elu või tervist ohustavas olukorras, ja laps, kelle käitumine ohustab tema enda või teiste isikute elu või tervist (Lasteks § 30)

2.1.2.2. laps, kes ei saa ohuolukorra tõttu elada ja kasvada oma peres ning keda ei ole võimalik paigutada tema lähedaste juurde.

2.1.3. Teenust osutatakse korraga ühele lapsele või erandjuhtumil ja pere võimalustele ning valmisolekule vastavalt ühe pere õdedele-vendadele. Erandkorras võib teenust osutada erinevast perest pärit lastele.

2.1.4. KOV ei tohi KHP teenusele paigutada last, kelle kohta on KOVi läbiviidud lapse

vajaduste hindamine tuvastanud, et laps vajab teist asendushooldusteenuse vormi (eestkoste, lapsendamine, hoolduspere, pere-/asenduskodu teenus).

2.1.5. KHP teenusega samaaegselt ei saa samas peres osutada EHP teenust.

2.1.6. KHP saab oma tegevuse eest tasu.

2.2. Erihoolduspere teenuse eesmärk ja sihtrühm

2.2.1. Erihoolduspere teenuse eesmärgiks on tagada lühi- või pikaajaline perepõhine asendushooldus spetsiifilistest emotsionaalsetest vajadustest lähtuvalt individuaalset hooldust ja kasvatamist vajavale lapsele.

2.2.2. Teenuse sihtrühmaks on laps, kes:

2.2.2.1. on paigutatud lühi- või pikaajalisele asendushooldusteenusele SHS § 45⁹ alusel;

2.2.2.2. on üle elanud traumeeriva sündmuse, mille tulemuseks on väljakujunenud liigne impulsiivsus ja/või muud tõsised käitumishäired (nt ära jooksmine, enese või teiste vigastamine jm), mis oluliselt raskendavad lapse igapäevast toimetulekut kollektiivis ning ta vajab püsivat ja järjepidevat individuaalset tähelepanu ja hooldust; ja

2.2.2.3. KOV on lapse abivajaduse hindamisel tuvastanud lapse vajaduse spetsiifilisema ja individuaalse hoolduse järele; ja

2.2.2.4. KOV on lasknud hinnata (hindamine mitte vanem kui 6 kuud) lapse vaimset tervist, kus võimalusel kajastub soovitus, kas lapsel on vajadust spetsiifilisema ja individuaalse hoolduse järele.

2.2.2.5. Erandina on sihtrühmaks väikelapsed 0-3 aastat, kellel raviarst on prognoosinud lapse kasvades tõsiste emotsionaalsete probleemide avaldumist, kuid mis lapse ea tõttu ei ole veel väljakujunenud. Samuti on KOV lapse abivajaduse hindamisel tuvastanud lapse vajaduse spetsiifilisema ja individuaalse hoolduse järele.

2.2.3. KOVi kokku kutsutav spetsialistide meeskond (KOV, Teenuse korraldaja esindaja, SKA esindaja ja vajadusel teised lapsega seotud spetsialistid) otsustab lapse erihooldusperesse sobivuse ja planeerib lapse ning pere kokku viimiseks vajalikud tegevused.

2.2.4. EHP teenusega samaaegselt ei saa samas peres osutada KHP teenust.

2.2.5. EHP saab oma tegevuse eest tasu.

3. Seadusega sätestatud kohustused ja hankes lisanduvad kohustused

3.1. Asendushooldusteenuse osutamisega seotud seadustega sätestatud miinimumkohustustele lisanduvad KHP teenuse ja EHP teenuse osutamisel osapooltele hankelepingus ja selle lisades väljatoodud tingimused.

3.2. KHP ja EHP teenuse piloteerimisel lähtutakse muuhulgas järgmistest lastekaitse aluspõhimõtetest:

3.2.1. Lapse heaolu (LasteKS § 4 mõistes) tagamine on kõigi osapoolte tegevuste ja sekkumiste eesmärgiks;

- 3.2.2. Kõigis lapsi puudutavates ettevõtmistes tuleb esikohale seada lapse huvid (LasteKS § 5);
- 3.2.3. Igal lapsel on õigus võtta seisukoht kõigis teda puudutavates küsimustes ning õigus väljendada oma arvamust (LasteKS § 5);
- 3.2.4. KOV osutab abi teenusel olevale lapsele juhtumikorralduse põhimõttel (SHS § 9 ja 10);
- 3.2.5. Lapsega seotud osapooled teevad valdkondade üleüldist koostööd (LasteKS § 8 mõistes).
- 3.2.6. Enamaarvulise paigutuse korral (rohkem, kui nelja alla 14-aastase lapse peres hooldamine) lähtutakse enamaarvulise paigutuse põhimõttest (SHS § 45⁶ punktid 2 ja 3).
Tegeliku peresse paigutatavate laste maksimumarvu hindab ja otsustab SKA spetsialist tulenevalt pere hindamise käigus tuvastatud pere ressurssidest ja paigutatud lapse (laste) vajadustest.

Täpsemad teenuste osutamise tingimused on kirjeldatud allpool.

4. Nõuded teenust vahetult osutavale isikule

4.1. KHP teenust või EHP teenust vahetult osutav isik peab vastama järgmistele nõuetele:

- 4.1.1 ta on teovõimeline, iseseisvalt toimetulev isik, kes elab püsivalt Eestis;
- 4.1.2 KHP teenust osutav isik on vähemalt 18-aastane, EHP teenust osutav isik on vähemalt 25-aastane;
- 4.1.3 tal on lapse kasvatamiseks vajalikud isikuomadused;
- 4.1.4 temalt ei ole perekonnaseaduses sätestatud alustel hooldusõigust ära võetud või seda ei ole piiratud;
- 4.1.5 teda ei ole kõrvaldatud eestkostja kohustuste täitmiselt;
- 4.1.6 ta vastab LasteKS §-s 20 sätestatud nõuetele;
- 4.1.7 tal ei ole sõltuvust alkoholist ega narkootilistest ega psühhotropsetest ainetest;
- 4.1.8 tal on vähemalt keskharidus;
- 4.1.9 ta esitab vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 13 lõike 1 punktile 3 nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta tervisetõendi ning läbib edaspidi tervisekontrolli perioodiliselt vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 13 lõikele 6;
- 4.1.10 ta on Sotsiaalkindlustusameti poolt sobivaks hinnatud SHS § 45⁶ lõigete 4 ja 5 alusel;
- 4.1.11 ta on läbinud SHS § 45¹³ lõike 5 alusel kehtestatud täienduskoolituse (PRIDE eelkoolitus) ja läbinud lisamoodulina Tellija korraldatud traumateemalise lisakoolituse mahuga orienteeruvalt 24 akadeemilist tundi; (vt 5.6)
- 4.1.12 last vahetult kasvatava isikuga ühist eluruumi kasutav täisealine isik peab esitama vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 13 lõike 1 punktile 3 nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta tervisetõendi ning läbima edaspidi tervisekontrolli perioodiliselt vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 13 lõikele 6;
- 4.1.13 last vahetult kasvatava isikuga sama eluruumi kasutav täisealine isik peab vastama SHS § 45¹³ lõike 1 punktides 4–7 sätestatud nõuetele. Last vahetult kasvatav isik ja temaga samas eluruumis koos elav täisealine isik kinnitavad oma nõuetekohasust allkirjaga;
- 4.1.14 last vahetult kasvatava isikuna võib töötada ka välisriigi kutsekvalifikatsiooni omandanud isik, kui tema kutsekvalifikatsiooni on tunnustatud välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse kohaselt. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni

tunnustamise seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Sotsiaalministeerium;

4.1.15 ta ei tohi olla kohaliku omavalitsuse ametnik, kes täidab oma tööülesannetest ja volitusest lähtuvalt sama lapse eestkostja ülesandeid;

4.1.16 ta valdab teenuse osutamiseks vajalikul määral eesti või vene keelt;

4.1.17 perel võib endal olla lapsi (bioloogilised lapsed, eestkostel, lapsendatud või peres asendushooldusteenusel olevad lapsed), kuid ta peab tagama, et teise lapse eest hoolitsemise kohustused ei sea piiranguid teenusele paigutatava lapse eest hoolitsemisel;

4.1.18 pilootprojektiga liituv uus pere, kellel juba on laps hooldusperes teenusel, vajab KHP või EHP teenuse osutamiseks peres elava lapse eestkostjaks olevalt KOVilt eelnevalt nõusolekut koos põhjendusega, mis esitatakse koos avaldusega. EHP puhul annab KOV uue kooskõlastuse iga uue EHP teenusele paigutatud lapse osas. KHP puhul uuendab KOV nõusolekut vähemalt kord aastas.;

4.1.19 ta ei tohi teenuse osutamise ajal teha sellist tööd, mis seab piiranguid teenusele paigutatava lapse eest hoolitsemisel.

4.2. KHP ja EHP teenust osutatakse eluruumides⁶, mille omanik, valdaja või kasutaja teenust osutav pere on.

4.3. EHP teenust osutaval isikul peab lisaks olema lastega töötamise või laste kasvatamise kogemus⁷.

4.4. Kui pere soovib muuta pilootprojekti raames osutatavat teenust:

4.5.1. KHP või EHP teenust osutama sobivaks hinnatud pere võib hakata teist teenust (vastavalt KHP või EHP teenust) osutama vaid Sotsiaalkindlustusameti lisahindamise alusel.

5. Perede ettevalmistamine teenuse osutamiseks

5.1. Perede ettevalmistamise periood

5.2. Varem samasisulise „Kriisihoiduspere teenuse ja kutselise erihoiduspere teenuse“ hanke raames SKA poolt sobivaks hinnatud pere loetakse käesoleva hanke raames sobivaks osutama vastavalt KHP või EHP teenust.

5.3. Tellija viib uute peredega, kes on Teenuse korraldajale esitanud avalduse ja Tellija on kontrollinud pere vastavust nõuetele avalduse alusel, läbi hindamise vastavalt SHS § 45⁶ punktidele 4 ja 5. **Hoolduspere sobivuse hindamise eesmärgil kogutava tervisetabe esitamise kaasnivad võimalikud kulud kannab pere.**

5.4. Tellija korraldab peredele, kes on läbinud hindamise vastavalt SHS § 45⁶ punktidele 4 ja 5, PRIDE eelkoolituse ja punktis 4.1.11 kirjeldatud lisakoolituse.

5.5. Perede ettevalmistamisega seotud koolitustel osalemisega seotud võimalikud transpordikulud kannab pere.

5.6. Pere, kes on varem läbinud Sotsiaalkindlustusameti poolse hindamise ning PRIDE

⁶ Korter või maja, milles teenust osutav isik teenuse osutamise ajal pidevalt elab.

⁷ Siinkohal loetakse laste kasvatamise kogemuseks kas bioloogilise lapse või teistest vanematest pärit lapse eest igapäevast hoolitsemist vähemalt 2 aasta jooksul või vähemalt veerand ajast (nt 1 nädal iga 4 nädalal jooksul) 4 aasta jooksul.

eelkoolituse, peab läbima vaid lisavestluse Sotsiaalkindlustusameti spetsialistiga ja traumateemalise lisakoolituse. **Soovituslikult läbivad koolitused kahe vanemaga pere puhul mõlemad vanemad.** Kui pere on läbinud Tellija hinnangul punktis 4.1.11. kirjeldatud lisakoolitusega sisult ja mahult sarnase koolituse, ei ole perel kohustust lisakoolituse moodulit läbida.

- 5.7. Pere, kes hinnatakse sobivaks vastavalt KHP või EHP teenust osutama, kantakse STAR hoolduspere registrisse ja ta osaleb pärast koostöölepingu sõlmimist teenuse korraldajaga hankelepingu käigus KHP või EHP teenuse osutamises.
- 5.8. Kui pere ei osutu hindamise tulemusel sobivaks KHP või EHP teenust osutama, ei osale pere hankelepingu täitmisel.
- 5.9. Tellija tagab koolitusega seonduva info jõudmise ettevalmistuse perioodis olevatele peredele.
- 5.10. Teenuse korraldaja on perega kontaktis vajadusel jagamaks hankega seotud infot ja vastamaks võimalikele tõstatunud pere küsimustele.

6. Kriisihoiduspere teenuse korraldus ja protsess

Valmisolekuperiood

6.1. Teenuse korraldaja kohustused KHP valmisolekuperioodil:

- 6.1.1. Valmisolekuperioodil maksab Teenuse korraldaja KHPl valmisolekutasu iga päeva eest, mil pere ei osuta lapsele KHP teenust, sh tehnilise kirjelduse punktides 9.2.1 – 9.2.3 sätestatud erandid. Kui pere kokkuleppel Teenuse korraldajaga ei ole valmis last teenusele võtma rohkematel päevadel kui punktides 9.2.1-9.2.3 sätestatud erandid, siis nende lisapäevade eest perele tasu ei maksta.
- 6.1.2. on KHPga kontaktis vähemalt 1 kord iga 14 päeva jooksul eesmärgiga jälgida pere olukorda ja motivatsiooni ning pakkuda vajaduspõhiselt tuge ja nõustamist;
- 6.1.3. tagab teenuse osutamiseks vajaliku varustuse juhul, kui KHPl seda ei ole (lapsele voodi, turvatool jms, mis ei kuulu lapse isiklike asjade hulka ning lapse teenuselt lahkumisel temaga kaasa ei lähe);

6.2. Pere kohustused KHP valmisolekuperioodil:

- 6.2.1. on KOVile, Teenuse korraldajale ja Lasteabile telefoni teel kättesaadav ööpäevaringselt, sh telefonikõnele mittevastamise korral helistab tagasi hiljemalt 2 tunni jooksul;
- 6.2.2. on valmis KOVi, Teenuse korraldaja või Lasteabi poolt vastava teate saamisest 2 tunni jooksul lapse KHP teenusele vastu võtma;
- 6.2.3. Kui pere ootamatu olukorra tõttu (nt haigused, õnnetused vms) ei saa last teenusele võtta, annab pere erakorralisest valmisolekust loobumisest esimesel võimalusel teenuse korraldajale teada ning teatab eeldatava perioodi, mil pere ei saa last teenusele võtta. Nende päevade eest perele valmisolekutasu ei maksta.

Kriisihoiduspere teenuse osutamise periood

6.3. Lapse paigutab kriisihoiduspere teenusele KOV või töövälisel ajal, juhul kui KOV ei ole kättesaadav, Lasteabi kaudu politsei.

- 6.3.1. Laps paigutatakse KHP teenusele, kui tema elu, tervis või areng on sattunud hädaohtu ning ta tuleb toimetada ohutusse tingimustesse. Lapse teenusele paigutamisel järgitakse LasteKS § 32 ja § 33 põhimõtteid.
- 6.3.2. Lapse paigutamise vajaduse ilmnedes võtab KOV ühendust teenuse korraldajaga ja tellija kontaktisikuga jagades infot lapse vajaduste kohta. Teenuse korraldaja

annab KOVile infot lapse paigutamise võimalikkuse kohta.

- 6.3.3. Kui Teenuse korraldaja saab telefoni teel teate KOVilt, et laps on vaja paigutada KHP teenusele, võtab ta ühendust pere(de)ga, selgitamaks välja pere(de) valmidust võtta laps teenusele. Pere valmisoleku puhul teatab Teenuse korraldaja KOVile, kuhu laps tuleb viia.
- 6.3.4. Töövälisel ajal, kui Lasteabi saab teate, et laps on vaja paigutada KHP teenusele, võtab Lasteabi ühendust vaba KHPga (Lasteabile edastatakse jooksvalt infot vabade KHPde kohta) selgitamaks välja pere valmidust võtta laps teenusele. Pere valmisoleku puhul teatab Lasteabi politseile, kuhu laps tuleb viia.

6.4. Lapse kriisihoiduspere teenusele paigutamine:

- 6.4.1. KOV viib lapse KHPsse; KOV ja KHP allkirjastavad lapse üleandmise-vastuvõtmise vormi (hankelepingu Lisa 2, 1 koopia jääb KHPlle ja 1 KOVile);
- 6.4.2. KOV selgitab lapsele eakohaselt põhjuse(d), miks laps KHPsse paigutatakse, mis on KHP roll ja kui kauaks laps KHPsse jääb (kui on võimalik vastavat infot anda);
- 6.4.3. Kui lapse viib KHPsse politsei (töövälisel ajal juhul, kui KOV ei ole kättesaadav), allkirjastavad politsei ja KHP lapse üleandmise-vastuvõtmise vormi (hankelepingu Lisa 2, 1 koopia jääb KHPlle, 1 politseile);
- 6.4.4. KHP võtab lapse lahkelt ja toetavalt vastu, tervitab last eakohaselt ja tutvustab ennast ja oma pereliikmeid, selgitab KHP rolli, tutvustab lapsele KHP eluruume ja näitab lapse kasutuses olevaid eluruume ja esemeid;
- 6.4.5. KHP teavitab teenuse korraldajat lapse KHP teenusele tulemisest esimesel võimalusel, hiljemalt järgmisel tööpäeval lapse teenusele tulemisest, kui teenuse korraldaja ei ole sellest teadlik;
- 6.4.6. Teenuse korraldaja teavitab lapse paigutamisest KOVi (juhul kui paigutajaks ei olnud KOV);
- 6.4.7. Teenuse korraldaja teavitab lapse paigutamisest tellijat;
- 6.4.8. Lapse teenusele paigutamiseks sõlmivad KOV, KHP ja teenuse korraldaja kolmepoolse lepingu (edaspidi *KHP leping*) lapsele asendushooldusteenu osutamiseks ja teenuse korraldamiseks (alates lapse KHP teenusele paigutamise kuupäevast) vastavalt lepingu punktile 4.2.

6.5. KOVi kohustused kriisihoiduspere teenuse osutamise ajal:

- 6.5.1. hindab lapse abivajadust ning vajadusel pöörduv kohtusse hooldusõiguse ja vajaduse korral suhtlusõiguse piiramiseks perekonnaseaduses sätestatud alustel (LasteKS § 33 lg 3 ja § 28);
- 6.5.2. lapse KHP teenuselt edasi liikumiseks selgitab välja, planeerib ja korraldab lapse pikemaajalise elukorralduse esimesel võimalusel;
- 6.5.3. korraldab võrgustikukohtumise 5 tööpäeva jooksul lapse paigutamisest KHP-sse. Kohtumise eesmärk on arutada lapse arenguvajadusi (tervis, haridus, tundeelu ja käitumine, peresuhted – kontakt pereliikmetega, identiteet) ja eestkostega seotud olukorda ning koostada/muuta lapse juhtumiplaani. Seejärel toimuvad kohtumised lapse arenguvajaduste ja juhtumiplaani ülevaatamiseks vähemalt 1 kord iga 30 kalendripäeva jooksul. KOV kaasab eakohaselt lapse ja lapse vanema(d);
- 6.5.4. külastab last ja kohtub lapsega (võimalusel privaatsetl) lapse õiguste tagamise ja lapse heaolu hindamise eesmärgil 5 tööpäeva jooksul lapse KHP teenusele paigutamisest ja seejärel vähemalt 1 kord iga 30 kalendripäeva jooksul;
- 6.5.5. kuulab last ja räägib lapsega ning vastab lapse küsimustele;
- 6.5.6. annab lapsele eakohaselt teavet tema perekonnast eraldamise põhjuste ja teda puudutava edasise elukorralduse, sh hooldusküsimuste kohta;
- 6.5.7. lapse või KHP soovil, või muu vajaduse korral külastab last sagedamini kui 1 kord 30 päeva jooksul;

- 6.5.8. hindab lapsevanemate olukorda ja vanemlikke oskusi, et planeerida lapse tagasipöördumist koju või lapse paigutamist teisele asendushoolduse vormile pikaajaliselt;
- 6.5.9. tagab võimaluse korral perekonnast eemal viibiva lapse ja tema vanema(te) või teiste lähedaste vaheliste suhete säilimise ning toetab lapse ja tema vanema(te) või teiste lähedaste vahelisi suhteid, sh korraldab nende kohtumisi selleks sobivas kohas. KOV tagab lapse ja pere suhtlemise last toetaval moel. KOV viibib pärast lapse KHP teenusele paigutamist esimese kohtumise juures, vajadusel ka järgmiste kohtumiste juures. KOV korraldab edasiste suhtlemiskordade tingimused sh suhtlemise järelevalve.
- 6.5.10. viib lapse ja lapsevanema(te) olukorra hindamise lõpuni niipea kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 90 päeva jooksul lapse KHP teenusele saabumisest.
- 6.5.11. annab KHPlle ja teenuse korraldajale lapse heaolust lähtuvat olulist informatsiooni lapse kohta;
- 6.5.12. on lapse vanema(te) jt lähedaste kontaktisikuks kõigis lapsega seonduvates küsimustes.

6.6. Pere kohustused kriisihoiduspere teenuse osutamise ajal:

- 6.6.1. tagab lapse eakohase põhivajaduste rahuldamise (turvalisus; jook ja toit; eale, soole ja ilmastikule vastavad riided; magamisase; arendavad tegevused ja mänguasjad jm);
- 6.6.2. tagab lapsele emotsionaalse toetuse;
- 6.6.3. toetab lapse tervisega seotud vajaduste rahuldamist;
- 6.6.4. toetab lapse hariduslike vajaduste rahuldamist (vastavalt kokkuleppele KOViga viib lapse lasteaeda või kooli ja toetab vajadusel õppetöös);
- 6.6.5. teeb koostööd KOViga;
- 6.6.6. tagab lapse jõudmise KOViga kokkulepitud teenustele;
- 6.6.7. toetab lapse kontakti vanema(te)ga vastavalt KOVi ja lapse vanema(te)ga tehtud kokkuleppele lapsele turvalisel viisil;
- 6.6.8. osaleb lapse võrgustiku kohtumistel ja aitab lapse juhtumiplaani koostada või vajadusel muuta;
- 6.6.9. täidab lapse juhtumiplaanis kokku lepitud ülesandeid;
- 6.6.10. annab KOVile olulist informatsiooni lapse kohta aegsasti;
- 6.6.11. võimaldab KOVil last külastada ja lapsega privaatset rääkida;
- 6.6.12. vajadusel teeb KOVile ettepaneku last külastada sagedamini kui 1 kord 30 päeva jooksul;
- 6.6.13. teeb koostööd teenuse korraldajaga, sh:
  - 6.6.13.1. annab teenuse korraldajale teada oma vajadusest toe, nõustamise ja teenuste jm (nt psühholoogiline nõustamine, supervisioon, koolitus) järele;
  - 6.6.13.2. võtab vastu teenuse korraldaja pakutud või korraldatud abi/tegevused eesmärgiga osutada lapse vajadustele vastavat KHP teenust;
  - 6.6.13.3. suhtlemises teenuse korraldajaga on avatud ja hoiab teenuse korraldajat kursis lapsele teenuse osutamisega seonduvaga ja võimalike probleemidega;
  - 6.6.13.4. teeb teenuse korraldaja toel koostööd lapse võrgustikuga vastavalt eelnevatele kokkulepetele;
- 6.6.14. kuulab last, räägib ja suhtleb lapsega rahustaval ja last toetaval viisil ning on empaatiline lapse emotsionaalse seisundi suhtes;
- 6.6.15. selgitab vajadusel lapsele KHP rolli;
- 6.6.16. võimaldab lapsel ühendust võtta KOVga (samuti lasteabitelefoni või lasteombudsmani jt lapse õiguste eest seisvate isikute/organisatsioonidega) ning eelneval kokkuleppel KOVga tema vanema(te) vt lähedastega;
- 6.6.17. vajadusel ja/või teenuse korraldaja soovitusel kasutab SKA poolt korraldatud

tugiteenuseid perepõhise asendushoolduse pakkujatele.

6.7. Teenuse korraldaja kohustused kriisihoiduspere teenuse osutamise ajal:

- 6.7.1.1. annab perele kindla kontaktinimese nime ja telefoninumbri, kelle poole 24/7 toe ja abi saamiseks pöörduda;
  - 6.7.1.2. helistab perele hiljemalt järgmise kalendripäeva jooksul lapse teenusele paigutamise eesmärgiga saada informatsiooni lapse ja pere olukorra ja toimetuleku kohta, pakkuda perele emotsionaalset tuge ja nõustada peret lapse käitumisega seotud küsimustes ning seoses lapse põhivajaduste rahuldamisega seotud küsimustega. Teenuse korraldaja lepib perega kokku kohtumise nõustamise eesmärgil;
  - 6.7.1.3. pakub perele emotsionaalset tuge ja nõustab peret teenusel oleva lapse emotsionaalsete ja põhivajaduste rahuldamisega seotud küsimustes, sh;
    - 6.7.1.3.1. Annab perele infot õigusraamistiku, pere õiguste ja kohustuste kohta, toetuste ja teenuste kohta;
    - 6.7.1.3.2. Jälgib kogu pere edusamme ja tagasilööke, nõustab peret, kuidas toetada lapse kohanemist ning hoida paari- ja peresuhteid muutunud pereringis;
    - 6.7.1.3.3. Jälgib pere toimetulekut lapse arengu ja heaolu tagamisel ja pere ning lapse omavahelisi suhteid ja suhtlemist, märkab vastavaid arenguvajadusi. Vajadusel nõustab peret lapse arenguetappide, positiivse vanemluse, traumakogemuse ning traumateadliku vanemluse osas;
    - 6.7.1.3.4. Vajadusel nõustab ja juhendab peret, kuidas toetada last erinevates olukordades, sh enne ja pärast kohtumisi bioloogiliste vanemate või teiste lähedastega;
    - 6.7.1.3.5. Julgustab peret osalema riigi poolt korraldatavatel peredele mõeldud koolitustel, tugigruppides või kasutama muid teenuseid vastavalt pere vajadusele.
  - 6.7.1.4. võtab perega ühendust vähemalt 1 kord nädalas;
  - 6.7.1.5. külastab peret vähemalt 1 kord iga 30 päeva jooksul lisaks võrgustikukohtumistele;
  - 6.7.1.6. toetab peret läbirääkimistel KOViga lähtuvalt lapse huvidest ja heaolust (nt vanematega suhtlemise teemal jne);
  - 6.7.1.7. võimaldab perele vajadusel osalemise täiendkoolitustel (korraldades ise vajaduspõhiseid koolitusi või leides võimalusi peredel osaleda sobivatel koolitustel) või osalemise eksperdi konsultatsioonil;
  - 6.7.1.8. võimaldab perele vajadusel psühholoogilist nõustamist või supervisiooni lisaks SKA poolt korraldatavatele tugiteenustele perepõhise asendushooldusteenuse pakkujatele;
- 6.7.2. teeb koostööd KOViga sh:
- 6.7.2.1. osaleb 5 tööpäeva jooksul aset leidval pere, KOVi ja eakohaselt kaasatud lapse võrgustikukohtumisel arutamaks lapse arenguvajadusi ja juhtumiplaani ning seejärel vähemalt 1 kord iga 30 kalendripäeva jooksul toimuvatel võrgustikukohtumistel lapse arenguvajaduste ja juhtumiplaani ülevaatamiseks;
  - 6.7.2.2. vajadusel suhtleb pere esindajana KOViga lapse ja vanema(te) vaheliste kohtumiste korraldamisega seoses;
  - 6.7.2.3. tagab lapsega seotud olulise informatsiooni kohese jõudmise KOVni;
  - 6.7.2.4. vajadusel pere esindajana suhtleb KOViga muudes paigutusega seotud küsimustes (nt seoses KHP lepinguga).

6.8. KHP teenus lõpetatakse, kui langeb ära vajadus KHP teenuse järele ja laps saab pöörduda tagasi koju või läheb edasi teisele asendushooldusteenusele.

6.9. KOVi kohustused kriisihoiduspere teenuse lõpetamisel:

- 6.9.1. teavitab esimesel võimalusel teenuse korraldajat ja KHPd lapse KHP teenuselt lahkumise otsusest ja eeldatavast teenuse lahkumise ajast;
- 6.9.2. lepib KHP ja teenuse korraldajaga kokku lapse teenuselt lahkumiseks tehtavad ettevalmistavad tegevused;
- 6.9.3. selgitab lapsele, miks laps KHP teenuselt lahkub, mis edasi saab, kuhu KOV ta viib ja kes lapse eest hoolitsema hakkab;
- 6.9.4. kuulab last ja annab lapsele võimaluse küsimusi esitada ja vastab lapsele eakohasel ja arusaadaval viisil;
- 6.9.5. lõpetab KHP lepingu lapse KHP teenuselt lahkumise kuupäeva seisuga;
- 6.9.6. vajadusel annab teenuse korraldajale tagasisidet lapsele osutatud teenuse kohta ning sisendi teenuse edasiseks arendamiseks.

6.10. Pere kohustused kriisihoiduspere teenuse lõpetamisel:

- 6.10.1. valmistab last ette KHP teenuselt lahkumiseks vastavalt kokkuleppele KOVi ja teenuse korraldajaga;
- 6.10.2. pakub lapsele emotsionaalset tuge ja suhtleb lapsega mõistval ja toetaval viisil;
- 6.10.3. tagab, et lapse lahkumisel KHPst saaks laps kaasa võtta temale kuuluvad esemed;
- 6.10.4. KHP puhkab vajaduse ja soovi korral kuni 7 kalendripäeva pärast lapse teenuselt lahkumist, mille ajal perele makstakse valmisolekutasu, vt punkt 9.2.;
- 6.10.5. Pärast lapse lahkumist KHPst kohtub ja vestleb teenuse korraldajaga teenuse pakkumisega seotud edusammudest ja tagasilöökidest;
- 6.10.6. osaleb vajadusel ja soovi korral supervisioonis või psühholoogilisel nõustamisel pärast lapse lahkumist KHP teenuselt. Üle 90 päeva kestnud lapse peres viibimise korral on supervisioonis või psühholoogilisel nõustamisel osalemine kohustuslik.
- 6.10.7. annab teenuse korraldajale tagasisidet osutatud teenuse kohta ning sisendi teenuse edasiseks arendamiseks.

6.11. Teenuse korraldaja kohustused kriisihoiduspere teenuse lõpetamisel:

- 6.11.1. võtab peale KOVilt lapse KHP teenuselt lahkumise teate saamist KHPga ühendust, vajadusel lepib kokku kohtumise, eesmärgiga toetada ja valmistada peret ette lapse teenuselt lahkumiseks;
- 6.11.2. edastab Tellijale andmed lapse asendushooldusteenu lõppemise kohta ja KHP lepingu lõpetamise dokumendi lapse KHP teenuselt lahkumise kuupäevaga;
- 6.11.3. hakkab maksma KHPlle valmisolekutasu lapse KHP teenuselt lahkumise järgmisest kalendripäevast;
- 6.11.4. peale lapse KHP teenuselt lahkumist kohtub ja vestleb KHPga teenuse pakkumisega seotud edusammudest ja tagasilöökidest ning nende mõjudest KHPlle, eesmärgiga märgata võimalikke probleeme ning neid ennetada või otsida lahendusi tekkinud probleemidele.
- 6.11.5. Teenuse korraldaja võimaldab KHPlle psühholoogilist nõustamist või supervisiooni. Üle 90 päeva kestnud lapse KHPs viibimise korral tagab KHPlle supervisiooni või psühholoogilise nõustamise esimesel võimalusel, hiljemalt 2 nädala jooksul lapse lahkumisest KHP teenuselt.
- 6.11.6. küsib KOVilt ja perelt tagasisidet osutatud teenuse kohta ja teeb vastavad märkmed teenuse edasiseks arendamiseks.

7. Erihoolduspere teenuse korraldus ja protsess

7.1. Teenuse korraldaja kohustused kui EHPs ei ole last teenusel:

- 7.1.1. on EHPga kontaktis vähemalt 1 kord iga 30 päeva jooksul eesmärgiga jälgida pere

- olukorda ja motivatsiooni ning pakkuda vajaduspõhiselt tuge ja nõustamist;
- 7.1.2. Teenuse korraldaja tagab teenuse osutamiseks vajaliku varustuse (lapsele voodi jms).

7.2. Lapse paigutab erihoolduspere teenusele KOV.

7.3. Lapse teenusele paigutamise lepingu sõlmimine:

- 7.3.1. Lapse teenusele paigutamiseks sõlmivad teenuse korraldaja, KOV ja EHP kolmepoolse lepingu (edaspidi *EHP leping*) lapsele asendushooldusteenu osutamiseks ja teenuse korraldamiseks (alates lapse EHP teenusele paigutamise kuupäevast) vastavalt lepingu punktile 4.2.
- 7.3.2. KOV valmistab ette ja selgitab lapsele eakohaselt EHP teenuse sisu, rolli ja põhjuseid;
- 7.3.3. EHP toetab last selgitades tema arengule sobival viisil teenuse sisu ja rolli.
- 7.3.4. Lastele, kes on EHP teenusele tulnud enne 2023 sõlmitud hankelepingut, ei kohandu tingimus 2.2.2.4. ja 2.2.3 ning neile jätkub EHP teenuse osutamine.

7.4. KOVi kohustused erihoolduspere teenuse osutamise ajal:

- 7.4.1. hindab lapse abivajadust, planeerib ja korraldab lapsele vajaliku abi, jälgib pidevalt vajaduse muutusi jm;
- 7.4.2. korraldab 5 tööpäeva jooksul alates lapse paigutamisest EHPsse võrgustikukohtumise. Kohtumise eesmärk on arutada lapse arenguvajadusi (tervis, haridus, tundeelu ja käitumine, peresuhted – kontakt pereliikmetega, identiteet) ja täiendada lapse juhtumiplaani. Seejärel toimuvad võrgustikukohtumised lapse arenguvajaduste ja juhtumiplaani ülevaatamiseks vähemalt 1 kord iga 3 kuu jooksul, vajadusel sagedamini;
- 7.4.3. külastab last ja kohtub lapsega (võimalusel privaatset) lapse õiguste tagamise ja lapse heaolu hindamise eesmärgil 5 tööpäeva jooksul lapse EHP teenusele paigutamisest ja seejärel vähemalt 1 kord iga 3 kuu jooksul (kuulab last ja vestleb lapsega, vastab lapse küsimustele ning annab talle eakohaselt teavet teda puudutavate elukorralduse, sh hooldusküsimuste kohta). Lapse või EHP soovil või muu vajaduse korral külastab last sagedamini kui 1 kord 3 kuu jooksul;
- 7.4.4. annab EHPle ja teenuse korraldajale lapse heaolust lähtuvat olulist informatsiooni lapse kohta;
- 7.4.5. tagab võimaluse korral lapse ja tema vanema(te) jt lähedaste vaheliste suhete säilimise ning toetab lapse ja tema perekonna vahelisi suhteid, sh korraldab nende kohtumisi selleks sobivas kohas. KOV tagab lapse ja tema vanema(te) jt lähedaste suhtlemise last toetaval moel. KOV korraldab edasiste suhtlemiskordade tingimused sh suhtlemise järelevalve.
- 7.4.6. on lapse vanema(te) jt lähedaste kontaktisikuks kõigis lapsega seonduvates küsimustes;
- 7.4.7. tagab lapsele tema vajadustest lähtuvalt vajalike teenuste kättesaadavuse.

7.5. Pere kohustused erihoolduspere teenuse osutamise ajal:

- 7.5.1. tagab pika- või lühiajaliselt lapse heaolu ja õigused, lapsele tema eakohaste põhivajaduste rahuldamiseks peresarnased elutingimused (sh jook ja toit; eale, soole ja ilmastikule vastavad riided; magamisase; arendavad tegevused ja mänguasjad jm), loob lapsele turvalise ja arenguks soodsa elukeskkonna ning valmistab ette võimetekohaseks toimetulekuks täisealisena;
- 7.5.2. tagab lapsele emotsionaalse toetuse;
- 7.5.3. toetab lapse tervisega seotud vajaduste rahuldamist;

- 7.5.4. toetab lapse hariduslike vajaduste rahuldamist (vastavalt kokkuleppele KOViga korraldab lapse jõudmist kooli ja toetab vajadusel last õppetöös);
- 7.5.5. teeb koostööd KOViga, sh:
  - 7.5.5.1. tagab lapse jõudmise KOViga kokkulepitud teenustele;
  - 7.5.5.2. toetab lapse kontakti vanema(te)ga vt lähedastega vastavalt KOVi ja lapse vanema(te)ga vt lähedastega tehtud kokkuleppele lapsele turvalisel viisil;
  - 7.5.5.3. osaleb Teenuse korraldaja toel lapse võrgustikukohtumistel ja vajadusel teeb ettepanekuid juhtumiplaani koostamisel või muutmisel;
  - 7.5.5.4. täidab lapse juhtumiplaanis kokkulepitud ülesandeid;
  - 7.5.5.5. annab Teenuse korraldajale ja KOVile olulist informatsiooni lapse kohta aegsasti;
  - 7.5.5.6. võimaldab KOVil last külastada ja lapsega privaatset rääkida;
  - 7.5.5.7. vajadusel teeb KOVile ettepaneku KOVil last külastada sagedamini kui 1 kord 3 kuu jooksul;
- 7.5.6. Teeb koostööd Teenuse korraldajaga, sh:
  - 7.5.6.1. vähemalt 1 kord kuus annab Teenuse korraldajale tagasisidet oma vajadustest toe, nõustamise ja tugiteenuste jm (nt psühholoogiline nõustamine, supervisioon, koolitus) järele;
  - 7.5.6.2. võtab vastu Teenuse korraldaja poolt pakutud või korraldatud lisa abi/tegevused eesmärgiga osutada lapse vajadustele vastavat EHP teenust;
  - 7.5.6.3. suhtlemises Teenuse korraldajaga on avatud ja hoiab teda kursis lapsele teenuse osutamisega seonduvaga ja võimalike küsimuste või probleemidega;
  - 7.5.6.4. pöördub Teenuse korraldaja poole asjakohase abi ja nõu saamiseks;
  - 7.5.6.5. teeb Teenuse korraldaja toetusel koostööd lapse lähi- ja laiema võrgustikuga;
  - 7.5.6.6. annab Teenuse korraldajale tagasisidet teenuse osutamise kohta ning sisendi teenuse edasiseks arendamiseks;
- 7.5.7. kohtleb last mõistval ja toetaval viisil ning on empaatiline lapse emotsionaalse seisundi suhtes;
- 7.5.8. selgitab vajadusel lapsele EHP rolli;
- 7.5.9. võimaldab lapsel ühendust võtta KOVga (samuti lasteabitelefoni või lasteombudsmani jt lapse õiguste eest seisvate isikute/organisatsioonidega) ning eelnevalt kokkuleppel KOVga vanema(te) vt lähedastega;
- 7.5.10. vajadusel ja/või Teenuse korraldaja soovitusel kasutab SKA poolt korraldatavaid tugiteenuseid perepõhise asendushooldusteenuse pakkujatele.

7.6. Teenuse korraldaja kohustused erihoolduspere teenuse osutamise ajal:

- 7.6.1.1. annab perele kontaktinimese nime ja telefoninumbri, kelle poole 24/7 toe ja abi saamiseks pöörduda;
- 7.6.1.2. helistab perele hiljemalt järgmise kalendripäeva jooksul lapse teenusele paigutamise eesmärgiga saada informatsioon lapse ja pere olukorra ja toimetuleku kohta, pakkuda tuge ja nõustada peret lapse käitumisega seotud küsimustega ning seoses lapse põhivajaduste rahuldamisega seotud küsimustega. Teenuse korraldaja lepib perega kokku kohtumise nõustamise eesmärgil;
- 7.6.1.3. pakub perele emotsionaalset tuge ja nõustab peret teenusel oleva lapse emotsionaalsete ja põhivajaduste rahuldamisega seotud küsimustes, sh:
  - 7.6.1.3.1. Annab perele infot õigusraamistiku, pere õiguste ja kohustuste kohta, toetuste ja teenuste kohta;
  - 7.6.1.3.2. Jälgib pere edusamme ja tagasilööke kohanemisel, nõustab peret, kuidas toetada lapse kohanemist ning hoida paari- ja peresuhteid muutunud pereringis;
  - 7.6.1.3.3. Jälgib kogu pere toimetulekut lapse arengu ja heaolu tagamisel ja pere ning lapse omavahelisi suhteid ja suhtlemist, märkab vastavaid arenguvajadusi.

- Vajadusel nõustab peret lapse arenguetappide, positiivse vanemluse, traumakogemuse ning traumateadliku vanemluse osas, identiteedi tähtsuse ja elulootöö osas ning soovib sobivat abi (info, nõustaja, koolitus, kirjandus jms);
- 7.6.1.3.4. Vajadusel nõustab ja juhendab peret, kuidas toetada last erinevates olukordades, sh enne ja pärast kohtumisi bioloogiliste vanemate või teiste lähedastega;
- 7.6.1.3.5. Julgustab peret osalema riigi poolt korraldatavatel peredele mõeldud koolitustel, tugigruppides või kasutama muid teenuseid vastavalt pere vajadusele.
- 7.6.1.3.6. Nõustab muudes asjakohastes küsimustes oma kompetentsi piires või aitab leida vajalikku infot teistest valdkondadest (nt erivajadused, tervishoid, haridus jms).
- 7.6.1.4. võtab perega ühendust telefoni teel vähemalt 1 kord nädalas;
- 7.6.1.5. kohtub perega vähemalt 1 kord iga 30 päeva jooksul ning vajadusel tihedamini;
- 7.6.1.6. kohtub lapsega vähemalt 1 kord 3 kuu jooksul lapse ja pere vahelise kontakti ja suhtluse jälgimiseks;
- 7.6.1.7. toetab peret läbirääkimistel KOViga lähtuvalt lapse huvidest ja heaolust (nt vanema(te)ga või teiste lähedastega suhtlemise, lapsele vajalike teenuste teemal jne);
- 7.6.1.8. võimaldab perele vajadusel osalemise täiendkoolitustel (korraldades ise vajaduspõhiseid koolitusi või leides võimalusi peredel osaleda sobivatel koolitustel) või osalemise eksperdi konsultatsioonil;
- 7.6.1.9. võimaldab perele vajadusel psühholoogilist nõustamist või supervisiooni lisaks SKA poolt korraldatavatele tugiteenustele perepõhise asendushooldusteenuse pakkujatele;
- 7.6.2. teeb koostööd KOViga sh;
- 7.6.2.1. osaleb vähemalt 1 kord iga 3 kuu jooksul toimuvatel võrgustikukohtumistel lapse arenguvajaduste ja juhtumiplaani ülevaatamiseks;
- 7.6.2.2. vajadusel suhtleb pere esindajana KOViga lapse ja vanema(te) või teiste lähedaste jt võrgustikuliikmete vaheliste kohtumiste korraldamisega seoses;
- 7.6.2.3. tagab lapsega seotud olulise informatsiooni kohese jõudmise KOVni;
- 7.6.2.4. pere esindajana suhtleb vajadusel KOViga muudes paigutusega seotud küsimustes;
- 7.6.3. küsib KOVlt ja perelt tagasisidet teenuse osutamise kohta ja teeb vastavad märkmed teenuse edasiseks arendamiseks.

7.7. EHP teenus lõpetatakse, kui langeb ära vajadus EHP teenuse järele või laps läheb edasi teisele asendushooldusteenusele.

7.8. KOVi kohustused erihoiduspere teenuse lõpetamisel:

- 7.8.1. teavitab esimesel võimalusel Teenuse korraldajat lapse EHP teenuselt lahkumise otsusest;
- 7.8.2. teavitab esimesel võimalusel EHPd lapse teenuselt lahkumise otsusest;
- 7.8.3. KOV, EHP ja Teenuse korraldaja lepivad kokku osapoolte poolt tehtavad ettevalmistavad tegevused seoses lapse teenuselt lahkumisega;
- 7.8.4. selgitab lapsele, miks laps EHP teenuselt lahkub, mis edasi saab, kuhu KOV ta viib ja kes lapse eest hoolitsema hakkab;
- 7.8.5. kuulab last ja annab lapsele võimaluse küsimusi esitada ja vastab lapsele eakohasel ja arusaadaval viisil;
- 7.8.6. lõpetab EHP lepingu lapse EHP teenuselt lahkumise kuupäeva seisuga;
- 7.8.7. vajadusel annab Teenuse korraldajale tagasisidet osutatud teenuse kohta ning sisendi teenuse edasiseks arendamiseks.

7.9. Pere kohustused erihoiduspere teenuse lõpetamisel:

- 7.9.1. valmistab last ette EHP teenuselt lahkumiseks vastavalt eelnevale kokkuleppele KOVi ja Teenuse korraldajaga;
- 7.9.2. pakub lapsele emotsionaalset tuge ja suhtleb lapsega mõistval ja toetaval viisil;
- 7.9.3. tagab, et lapse lahkumisel EHPst saaks laps kaasa võtta temale kuuluvad esemed;
- 7.9.4. osaleb supervisioonis või psühholoogilisel nõustamisel pärast lapse lahkumist EHP teenuselt;
- 7.9.5. annab Teenuse korraldajale tagasisidet osutatud teenuse kohta ning sisendi teenuse edasiseks arendamiseks.

7.10. Teenuse korraldaja kohustused erihoiduspere teenuse lõpetamisel:

- 7.10.1. võtab peale KOVilt lapse EHP teenuselt lahkumise teate saamist EHPga ühendust, korraldab kohtumise, eesmärgiga toetada ja valmistada peret ette lapse teenuselt lahkumiseks;
- 7.10.2. edastab Tellijale andmed lapse asendushoolduste teenuse lõppemise kohta ja EHP lepingu lõpetamise dokumendi lapse EHP teenuselt lahkumise kuupäevaga;
- 7.10.3. peale lapse EHP teenuselt lahkumist kohtub ja vestleb EHPga teenuse pakkumisega seotud edusammudest ja tagasilöökidest ning nende mõjudest EHPl, eesmärgiga märgata võimalikke probleeme ning neid ennetada või otsida lahendusi tekkinud probleemidele;
- 7.10.4. tagab EHPl supervisiooni või psühholoogilise nõustamise peale lapse EHP teenuselt lahkumist esimesel võimalusel, hiljemalt 2 nädala jooksul pärast lapse perest lahkumist;
- 7.10.5. küsib KOVilt ja perelt tagasisidet osutatud teenuse kohta ja teeb vastavad märkmed teenuse edasiseks arendamiseks.

8. Peale lapse EHPst lahkumist viivad Sotsiaalkindlustusameti spetsialistid perega läbi vahehindamise. Vahehindamise ajal ei saa peresse uut last paigutada.

9. Pere õigused

9.1. Perel on õigus:

- 9.1.1. pöörduda Teenuse korraldaja poole, kui pere vajab nõustamist seoses lapsele teenuse osutamisega, suhtlemises KOViga, lapse ja tema vanema(te) või teiste lähedaste kohtumisi puudutavates küsimustes vms teenusega seotud küsimustes. Perel on õigus pöörduda Teenuse korraldaja poole ka töövälisel ajal (sh öösel ja nädalavahetusel) kui kerkinud probleem vajab kohest lahendamist.
- 9.1.2. saada teenuse osutamise eest kokkulepitud tasu;
- 9.1.3. saada Sotsiaalkindlustusameti poolt hooldusperele pakutavaid tugiteenuseid;
- 9.1.4. saada kuni 12 korda psühholoogilise nõustamise (sh nt pereteraapia, paariteraapia vms) või supervisiooni teenust aasta jooksul. Teenuse korraldaja korraldab perele psühholoogilise nõustamise või supervisiooni teenuse arvestades pere soove teenuse osutaja osas;
- 9.1.5. saada vajaduspõhiseks eksperdi konsultatsiooni (nt laste psühhiaater) kuni 4 korda aasta jooksul. Teenuse korraldaja korraldab vajaliku kohtumise eksperdigaga;
- 9.1.6. saada vajaduspõhiseid koolitusi vastavalt konkreetsele lapsele hoolduse pakkumisel tekkivatele vajadustele kuni 6 päeva aasta jooksul. Teenuse korraldaja korraldab ise vajaliku koolituse või korraldab pere osalemise sobivas koolitusgrupis.
- 9.1.7. Taotleda hooldusperele mõeldud hüvitisi ja puhkuseid vastavalt Pereküvitiste

seadusele⁸ ja Töölepingu seadusele (§ 65)⁹. Lapsendajapuhkus (vastavalt Töölepingu seaduse § 61 on silmas peetud lapsendajapuhkust hooldusperele) on ühekordne meede; seetõttu lähtutakse lapsele ajutise teenuse osutamisel lapse parimast huvist lapsendajapuhkuse ning sellega seotud puhkusehüvitise taotlemise kaalumisel.

9.2. Pere õigus puhkusele pilootprojekti raames:

- 9.2.1. kui laps on olnud KHP teenusel 30 päeva või rohkem, siis pärast lapse lahkumist teenuselt on perel õigus puhata kuni 7 kalendripäeva, enne kui järgmine laps teenusele paigutatakse. Selle aja jooksul saab pere valmisolekutasu;
- 9.2.2. kui laps on olnud KHP teenusel vähem kui 30 päeva, siis pärast lapse lahkumist teenuselt on perel õigus puhata kuni 3 kalendripäeva, enne kui järgmine laps teenusele paigutatakse. Selle aja jooksul saab pere valmisolekutasu;
- 9.2.3. KHPI on õigus valmisolekuajal kahel päeval kalendrikuus ja lisaks ühel nädalal 12 kuu kohta planeeritult loobuda valmisolekust. Pere teatab iga kalendrikuu viimaseks päevaks järgmise kuu kuupäevad, mil ta ei ole valmis last KHP teenusele võtma. Nende päevade eest makstakse perele valmisolekutasu.
- 9.2.4. kui laps on paigutatud EHP teenusele, on perel võimalus puhata aasta jooksul vähemalt 14 päeva, mida pere võib kasutada ühes või mitmes osas. Selle aja eest makstakse perele tasu. EHP puhkuse asendamise seotud kulud kannab KOV ja korraldab Teenuse korraldaja arvestades lapse (eale ja võimekusele vastavalt), EHP ja KOVi soove.

10. Perede suhtlus meediaga

- 10.1. Kui meedia pöördub pere poole või tekib muu vajadus meediaga suhtlemiseks KHP või EHP teenuse osas, võtab pere ühendust ja teeb koostööd Teenuse korraldajaga. Teenuse korraldaja nõustab peret ja meediaväljaannet eesmärgiga tagada lapse anonüümsus ja huvide kaitse ning ennetada negatiivset mõju lapsele ja tema lähivõrgustikule.
- 10.2. Suhtluses meediaga järgitakse Sotsiaalkindlustusameti juhendit „Laps ja kasupere meedias“¹⁰.

11. Eelmisest hankeperioodist perede ja KOVide ületulemine

- 11.1. Eelmise hankelepingu raames KHP või EHP teenust osutanud pere sõlmib teenuse korraldajaga uue koostöölepe vastavalt käesoleva tehnilise kirjelduse tingimustele. Kui pere on kaasatud juba pakkumuses, siis esitatakse pere kinnituskiri.
- 11.2. Eelmise hankelepingu perioodil KHP või EHP teenusele paigutatud lapse teenusel jätkamiseks sõlmivad KOV, teenuse korraldaja ja pere vastavalt KHP või EHP lepingu vastavalt käesoleva tehnilise kirjelduse tingimustele.

12. Uute perede leidmine ja KOVide teavitatus

- 12.1. KHPde ja EHPde maksimaalne arv kokku on 18. Pilootprojekti eelarve rahaliste vahendite võimalusel on maksimaalset pilootprojektis osalevate perede arvu võimalik suurendada rahaliste vahendite ulatuses.
- 12.2. Erinevad tegevused uute perede leidmiseks ja KOVide teavituseks KHP ja EHP

⁸ Pereküvitiste seadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/111012023009>

⁹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/122122012030?leiaKehtiv>

¹⁰ Laps ja kasupere meedias. Kuidas anda ajakirjanikule intervjuud lapse õigusi riivamata?

<https://sotsiaalkindlustusamet.ee/laps-ja-kasupere-meedias-kuidas-anda-ajakirjanikule-intervjuud-lapse-oiqusi-riivamata>

teenuse kohta planeerib teenuse korraldaja koostöös tellijaga. Teenuse korraldaja mh võtab ühendust KOVidega ja viib läbi vajalikke teavitustegevusi.

- 12.3.** Teenuse korraldaja viib läbi vajalikke teavitustegevusi vastavalt pakkumuses esitatud plaanile hanketingimustele vastavate uute perede leidmiseks hankes lubatud maksimaalse perede arvu piires. Perede leidmiseks kasutatavad meetodid ja tegevuste sisu peab olema kooskõlas lastekaitse valdkonna hea tava ja eetikaga. Kui Teenuse korraldaja kasutab avalikke üleskutseid hakata KHPks või EHPks, peab olema lisatud vähemalt järgmine info: peresid otsitakse käesolevas pilootprojektis osalemiseks KHPna või EHPna; pered peavad läbima hindamise ja ettevalmistuse; teenuse korraldaja seotus projektiga ja roll (et kõigile osapooltele oleks arusaadav, miks teenuse korraldaja poolt vastav üleskutse esitatakse). Kui on vaja pere leida konkreetsele lapsele, kooskõlastatakse teavitustegevused ja nende sisu tellijaga.

13. Teenuse korraldajal peab olema teenuse osutamiseks:

- 13.1.** Kodulehekülg. Koduleheküljel peab olema vähemalt: organisatsiooni nimi ja kontaktandmed; info teenuste kohta, mida organisatsioon peredele pakub, sh teenuseid osutavate isikute andmed (vähemalt nimi, asjakohase kvalifikatsiooni kirjeldus, soovitatavalt ka pilt); lingid olulisele asendushooldust puudutavale infole (SKA ja www.hoolduspere.ee koduleht);
- 13.2.** Kontakttelefon. Kontakttelefonile peab olema võimalik helistada vähemalt tööpäeviti, nii hommikustel kui õhtustel aegadel. Konkreetsed kellaajad lisatakse lepingu sõlmimisel ja avaldatakse teenuse osutaja koduleheküljel. Kontakttelefoni kaudu peavad helistajad saama infot KHP ja EHP pilootprojekti ja osutatavate teenuste kohta ning üldist valdkondlikku avalikult kättesaadavat infot ja juhendamist selle leidmiseks või edasisteks pöördumisteks;
- 13.3.** E-posti aadress. E-posti aadressile saabunud päringule tuleb esmane vastus anda hiljemalt järgmisel tööpäeval päringu saamisest. E-posti aadressi kaudu peavad pöördujad saama infot KHP ja EHP pilootprojekti ja osutatavate teenuste kohta ning üldist valdkondlikku avalikult kättesaadavat infot ja juhendamist selle leidmiseks või edasisteks pöördumisteks;
- 13.4.** Projektijuht; Projektijuht peab vastutama kõikide hankelepingu täitmisega seotud toimingute eest, täpsete arvete, graafikute ja aruannete tähtaegse ja nõuetekohase esitamise eest. Projektijuhi vahetumisel või ajutisel eemal olemisel peab olema tagatud teise vastutaja olemasolu, kes vastab hanke alusdokumentides ja hankelepingus toodud nõuetele.
- 13.5.** Teenuste korraldamiseks vajalik meeskond peab vastama perede arvule, elukohale, keeleoskusele jt eripäradele ning sellest tulenevatele vajadustele lepingutingimuste täitmiseks.

14. Rahastamine

14.1. Tellija maksab Teenuse korraldajale vastavalt lepingu punktile 3.1.

14.1.1. Valmisolekuperioodil (pere on valmis teenust osutama, aga last ei ole hetkel peres teenusel) maksab Tellija Teenuse korraldajale iga päeva kohta tasu järgnevalt:

14.1.1.1. KHP eest 42,34 eurot ¹¹

14.1.1.2. EHP eest 10 eurot.

¹¹ Summa on seotud punktis 14.4.1.1 kirjeldatud valmisolekutasuga ja seeläbi Vabariigi Valitsuse kehtestatud töötasu alammääraga (kuutasu alammäär täistööajaga töötamise korral). Kui kuutasu alammäär ning vastavalt valmisolekutasu muutuvad, muutub sama summa võrra ka käesolev summa.

14.1.2. Teenuse osutamise perioodil (laps/lapsed on peres teenusel) maksab Tellija Teenuse korraldajale iga päeva kohta iga KHP ja EHP eest 20 eurot.

14.2. Kui pere on Sotsiaalkindlustusameti spetsialistide poolt läbiviidavas vahehindamises, ei saa vahehindamise vältel peresse last paigutada. Sel perioodil ei maksa Tellija Teenuse korraldajale tasu.

14.3. Tellija poolt makstud vahenditest maksab Teenuse korraldaja perele vähemalt punktis 14.4 määratud summa, pere ja Teenuse korraldaja võivad kokku leppida suuremas summas. Ülejäänud vahendite eest täidab Teenuse korraldaja käesolevas lepingus sätestatud kohustusi KHP ja EHP teenuse korraldamisel.

14.4. Teenuse korraldaja peab Tellija poolt talle makstud vahenditest perele tasuma vähemalt järgmiselt:

14.4.1. KHPl valmistolekuperioodil vähemalt 24,17 eurot¹² (bruto) valmistolekutasuna iga päeva eest (sh kui pere kasutab õigust puhkusele punktides 9.2.1-9.2.3 kirjeldatud juhtudel). Kui KHP erakorraliselt loobub valmistolekust vastavalt punktile 6.2.3, siis talle valmistolekutasu ei maksta.

14.4.2. EHPl pilotprojekti vahenditest tasu ei maksta.

14.5. Lapse teenusele paigutanud KOV kohustub maksuma perele teenuse osutamise eest vähemalt järgmiselt:

14.5.1. Teenuse osutamise perioodil:

14.5.1.1. Iga päeva eest, mil KHPs on laps/lapsed teenusel, maksab KOV perele tasuna 40 eurot (bruto), lisanduvad tööjõumaksud. Kui perre paigutatakse mitu sama pere last, maksab KOV alates teisest lapsest iga järgneva sama pere lapse eest vähemalt koefitsendiga 0,75.

14.5.1.2. Iga päeva eest, mil EHPs on laps teenusel (sh kui pere kasutab õigust puhkusele punktis 9.2.4 kirjeldatud juhul), maksab KOV perele tasuna 50 eurot (bruto), lisanduvad tööjõumaksud¹³.

14.5.1.3. Kui KHPs või EHPs on laps teenusel, maksab KOV perele lisaks eelpool nimetatud tasule lapse isiklikeks kuludeks vähemalt 8 eurot päevas¹⁴.

14.5.1.4. KOV võib perele maksta nimetatud summadest kõrgemat tasu.

14.5.2. Valmistolekuperioodil ei ole KOV kohustatud KHPl ega EHPl tasu maksuma.

14.6. Tulenevalt lepingus kirjeldatud rahastamise tingimustest saab pere käesoleva pilotprojekti raames tasu kokku vähemalt järgmiselt:

14.6.1. Valmistolekuperioodil:

14.6.1.1. Kui KHPs ei ole last teenusel, saab pere valmistolekutasu 24,17 eurot (bruto) iga päeva eest, sh kui pere kasutab õigust puhkusele punktides 9.2.1-9.2.3 kirjeldatud juhtudel (makstakse Teenuse korraldaja poolt).

14.6.1.2. Kui EHPs ei ole last teenusel, siis perele tasu ei maksta.

14.6.2. Teenuse osutamise perioodil:

¹² Summa on seotud Vabariigi Valitsuse kehtestatud töötasu alammääraga (kuutasu alammäär täistööajaga töötamise korral). Valmistolekutasu ühe päeva kohta on 1/30 kuutasu alammäärast. Kui vastav määr muutub, muutub ka valmistolekutasu.

¹³ Tasu brutosummale maksab tasu maksja juurde sotsiaalmaksud (sotsiaalmaks 33% ja tööandja töötuskindlustusmaks 0,8 %). Bruto tasust arvestatakse maha brutot summat tulumaks 20%, töötuskindlustusmaks 1,6% pensionikindlustusmaks 2%. Tasu saaja saab kätte selle võrra väiksema summa (netosumma).

¹⁴ Tulenevalt SHSi § 45¹¹ lg 3, mille kohaselt lapse isiklike kulude katteks peab iga kuu tegema kulutusi keskmiselt 240 eurot ulatuses ja vähemalt 2880 eurot aastas.

- 14.6.2.1. Kui KHPs on laps/lapsed teenusel, saab pere tasuna 40 eurot päevas (bruto). Kui perre paigutatakse mitu sama pere last, saab pere tasu alates teisest lapsest iga järgneva sama pere lapse eest koefitsendiga 0,75. Lisaks saab pere lapse isiklikeks kuludeks vähemalt 8 eurot päevas. Nimetatud summad maksab KOV.
- 14.6.2.2. Kui EHPs on laps teenusel, saab pere tasuna 50 eurot päevas (bruto), ning lisaks lapse isiklikeks kuludeks vähemalt 8 eurot päevas (sh päevade eest, mil pere kasutab ettenähtud puhkust punktis 9.2.4 kirjeldatud juhul). Nimetatud summad maksab KOV.

14.7. Vajaduspõhised lisateenused

- 14.7.1. Teenuse korraldaja võimaldab peredele vastavalt nende vajadustele lisateenuseid: koolitus, individuaalne eksperdi konsultatsioon, psühholoogiline nõustamine või supervisioon. Teenuse korraldaja kooskõlastab lisateenuse korraldamise eelevalt Tellijaga. Tellija maksab lisateenuste eest maksimaalselt vastavalt järgnevatele määradele:
  - 14.7.1.1. Vajaduspõhise koolituse korraldamise eest perele maksab tellija teenuse korraldajale tasu kuni 6 päeva eest pere kohta aasta jooksul:
    - 14.7.1.1.1. kui teenuse korraldaja korraldab pilootprojektis osalevatele peredele grupikoolituse, maksab Tellija iga koolituspäeva¹⁵ eest maksimaalselt 2000 eurot grupi kohta.
    - 14.7.1.1.2. kui teenuse korraldaja korraldab pere osalemise sobivas koolitusgrupis, milles osalemise kulutusi perele muudest vahenditest ei kaeta, maksab tellija teenuse korraldajale maksimaalselt 200 eurot päevas isiku kohta.
    - 14.7.1.1.3. Vajaduspõhise individuaalse eksperdi konsultatsiooni (nt lastepsühhiaater) eest maksab Tellija Teenuse korraldajale kuni 4 korda aasta jooksul pere kohta maksumusega kuni 75 eurot ak/tund.
  - 14.7.1.2. Vajaduspõhise psühholoogilise nõustamise (sh nt pereteraapia, paariteraapia vms) või supervisiooni eest maksab Tellija Teenuse korraldajale kuni 12 korda aasta jooksul pere kohta maksumusega kuni 75 eurot ak/tund.
  - 14.7.1.3. Koolitustel, psühholoogilisel nõustamisel, supervisioonil või eksperdi konsultatsioonidel osalemine, mille eest tellija teenuse korraldajale tasub, peab perele olema tasuta.

15. Lõpparuande koostamine teenuse osutamise kohta

Teenuse korraldaja esitab hiljemalt hankelepingu lõppemise ajaks Tellijale lõpparuande. Lõpparuanne peab sisaldama mõlema teenuse osas eraldi kokkuvõtet vähemalt järgmistest teemadest:

Milline oli Teenuse korraldajalt pakutud nõu ja tugi perede ettevalmistamise perioodil.

- 15.1.** Perede valmisoleku perioodil (*st period kui pere on hinnatud, ettevalmistatud ja valmis teenust osutama, kuid last ei ole perre veel suunatud*):
  - 15.1.1. Milline oli perede soov saada teenuse korraldajalt nõustamist ja tuge valmisoleku perioodil ja osutatud toe sisu ning maht;
  - 15.1.2. Kas ja milliseid teenuseid teenuse korraldaja ise perele korraldas (nt supervisioon, koolitused), nende maht ja hinnang nende kasutegurile;
  - 15.1.3. Kas ilmnis probleeme seoses kohustusega tagada lapsele teenuse osutamiseks vajalik varustus (nt eakohane voodi, turvatool jms);
  - 15.1.4. Lapse KHPsse/EHPsse paigutamisega seonduv – millised kitsaskohad ilmnesisid lapse teenusele paigutamisega? Millist tuge selles osas pered vajasid?

¹⁵ Koolituspäeva pikkuseks loetakse 8 ak tundi.

15.2. Teenuse osutamise perioodil (st periood kui laps on peres teenusel):

- 15.2.1. Millist tüüpi tuge ja nõustamist pered vajasid ja kasutasid (võimalusel tuues välja kordade arv või mahud, proportsioonid muul moel);
- 15.2.2. Kas ja milliseid teenuseid teenuse korraldaja ise peredele korraldas (nt supervisioon, koolitused), nende maht ja hinnang nende kasutegurile;
- 15.2.3. Millist tüüpi toetust oleks pered lisaks vajanud, mida ei olnud mingil põhjuseel võimalik pakkuda (mis põhjuseel)?
- 15.2.4. Kokkuvõtte koostööst KOVidega – kas rollijaotus oli loogiline ja toetas teenuse osutamist lapsele vajalikul moel ning peret toetaval viisil? Milliste küsimuste korraldamine ja kokkuleppimine sujus probleemideta? Millistes küsimustes tekkis lahkhelisid?
- 15.2.5. Mis toimis hästi ja mis oli kitsaskohtadeks lapse teenusel oleku ajal? Millised pere kasutatud lähenemised, võtted, meetodid jne aitasid lapse kohanemisel; teenusel oleku ajal; teenuselt lahkumisel?
- 15.2.6. Perede poolne kokkuvõtte: hinnang oma ettevalmistuse piisavuse kohta lapse teenusele tulekuks; hinnang teenuse korraldaja poolt osutatud toe ja nõustamise kohta, millest oli perele kõige rohkem abi? Kas pere tundis teenust pakkudes millegi järele puudust, mis oleks pere arvates aidanud lapsele hea teenuse osutamisele kaasa?
- 15.2.7. Lapse teenusel viibimise keskmine aeg.

15.3. Kokkuvõtteks ettepanekud mõlema teenuse korraldamiseks tulevikus (kõige eelneva põhjal).

Ülalkirjeldatud lõpparuande eesmärgil teevad nii pere kui teenuse korraldaja vastavalt eelnevale kokkuleppele teenuse osutamise jooksul ülestähendusi.